

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

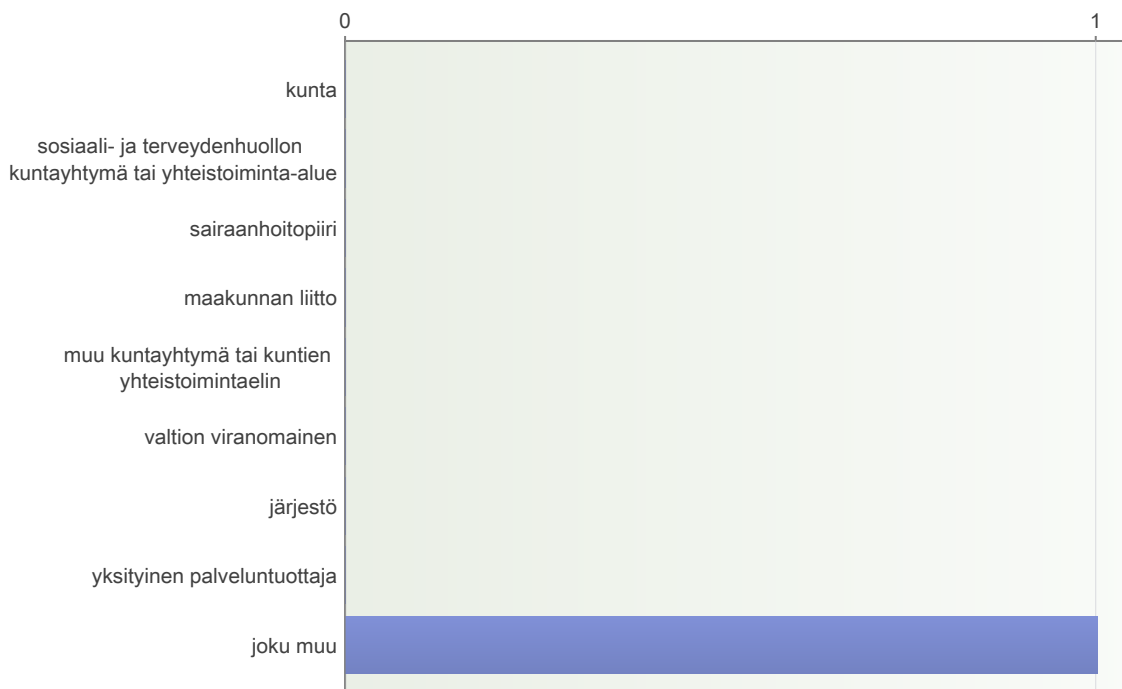
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry	Kristina Holmberg	kristina.holmberg@toimintaterapeuttiliitto.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

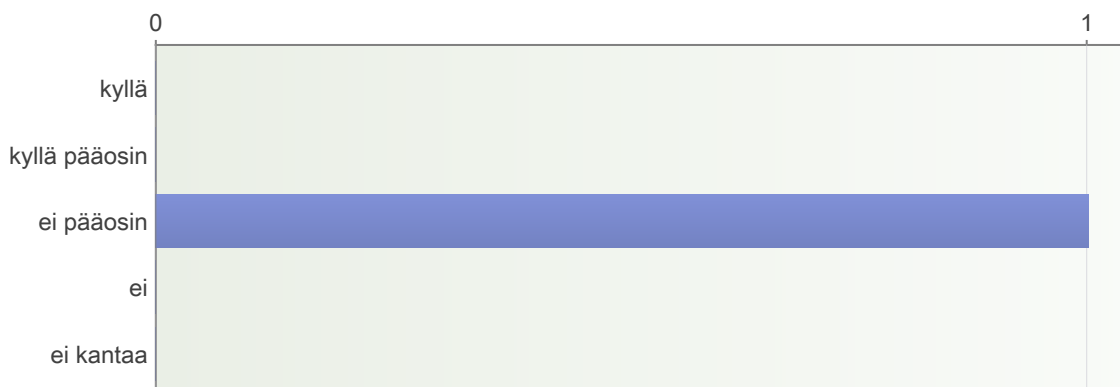

Avoimet vastaukset: joku muu

- ammattiliitto

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toimintaterapeuttiliitto pitää sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja tarpeellisenä. Toimintaterapeuttiliitto kannattaa myös asiakkaan valinnanvapauden lisäämistä, mutta kuitenkin siten, että uudistuksessa varmistetaan siitä, että kuntoutuspalvelujen saatavuus ja laatu paranevat sekä jatkuvuus turvataan palveluketjuissa samoin kuin moniammatillinen työskentely kuntoutuspalvelujen tuotannossa.

Lisäksi Toimintaterapeuttiliitto pitää tärkeänä, että uudistuksessa varmistetaan laadultaan ja saatavuudeltaan yhdenvertaiset kuntoutuspalvelut valtakunnallisesti eikä eri maakuntien kesken ei synny eriarvoisuutta.

Lakiluonnos lähtee ajatuksesta, jossa valinnanvapautta käyttävien asiakkaiden toimintakyky ja tietomäärä vastaavat työkykyistä aikuisista. Lakiluonnos ei ota huomioon, että monella terveydenhuoltoalan palveluja käyttävillä henkilöillä on joko väliaikainen tai pysyvä toimintakyvyn alenema mikä vaikeuttaa tai estää valinnanvapauden tosiasiallista käyttöä.

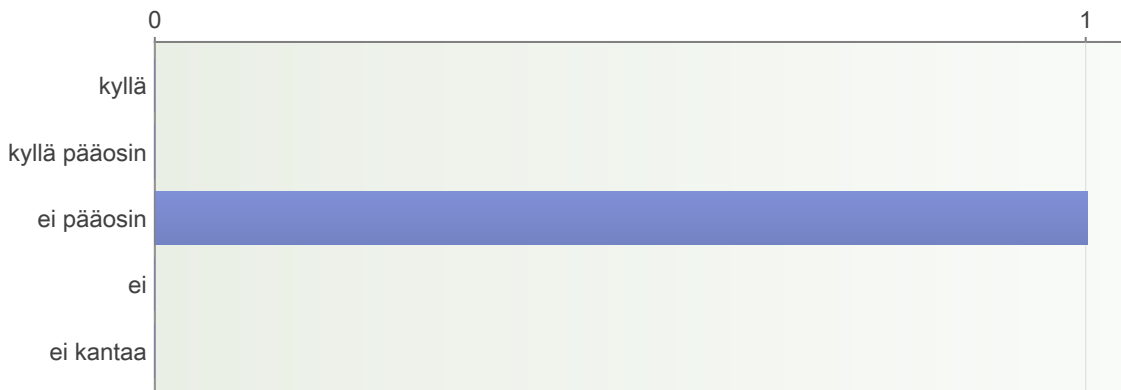
Eryistä huomiota pitää kiinnittää siihen, että ihmiset, joilla on heikentynyt toimintakyky voivat tosiasiallisesti käyttää valinnanvapauttaan. Syrjäytymisvaarassa oleville ja syrjäytyneille henkilöille järjestelmä saattaa osoittautua monimutkaiseksi, ja edellyttää siksi huomattavasti nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

Jos sosiaali- ja terveystalouden yhdenvertainen saatavuus todella paranee ja jos palveluiden käyttö johtaa niitä käyttävien ihmisten toimintakyvyn paranemiseen, hyvinvointierot saattaisivat kaventua. Terveyseroihin valinnanvapauslain vaikutukset lienevät kuitenkin parhaimmillaankin vähäisiä. Niiden kaventamiseksi olisi niin maakunnissa kuin kunnissakin tarpeen panostaa selvästi nykyistä enemmän ennaltaehkäiseviin kuntoutuspalveluihin.

Tällä hetkellä esitykset eivät riittävästi turvaa pienten kuntoutusalan palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien mahdollisuutta toimia palveluntuottajana, vaan näyttäisi siltä, että nämä jäävät alisteiseen asemaan vailla tosiasiallista mahdollisuutta yritystoimintaan

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

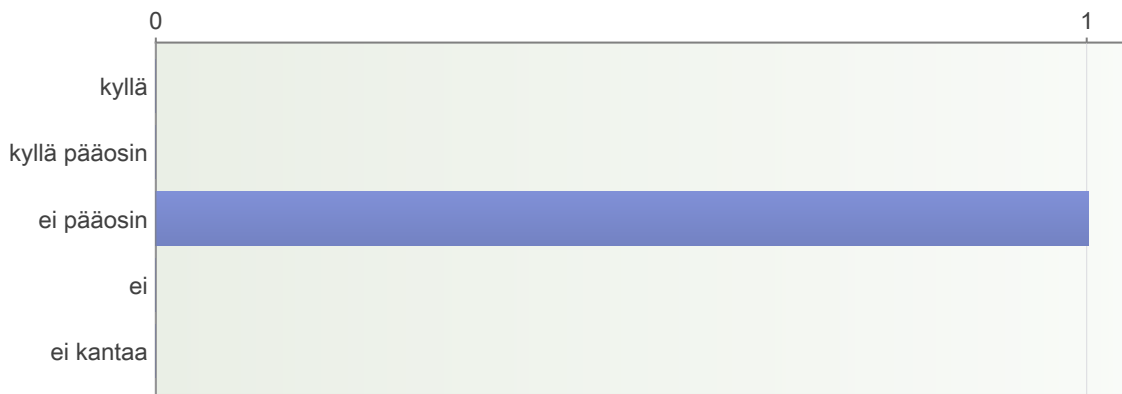
Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan näkökulmasta palvelun sisältö on keskeisempi kuin palvelun tuottaja. Tämän vuoksi valinnan perusteena on oltava helposti saatavissa olevaa puolueetonta ja luotettavaa ajantasaista tietoa myös kuntoutuspalvelujen saatavuudesta, saavutettavuudesta ja palvelujen laadusta. Toistaiseksi tällaisia käyttökelpoisia vertailutyökaluja ei ole ja vaarana on, että päätöksentekoa ohjaa mielikuvamarkkinointi. Samanaikaisesti kun valinnanvapautta käyttäville asiakkaille on varmistettava tiedosaanti on varmistettava myös terveydenhuollon henkilökunnan osaamisen tunnistaminen kuntoutuspalveluista ja ammattien ydinosaamisesta. Palvelu- ja asiakasohjauksessa on oltava kuntoutuksen asiantuntija, hoito- ja lääkärityön asiantuntijan ohella.

Riittävän ja oikea-aikaisen tiedon ohella valinnanvapauttaan käyttäville asiakkaille on turvattava ohjausta suhteessa asiakkaiden toimintakykyyn. Ohjausta antavilla asiantuntijoilla tulee olla taito arvioida ja ohjata asiakasta hänen toimintakykyään vastaavasti. Sopiva ammattikunta tämän tehtävän hoitamiseen on esimerkiksi toimintaterapeutti.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

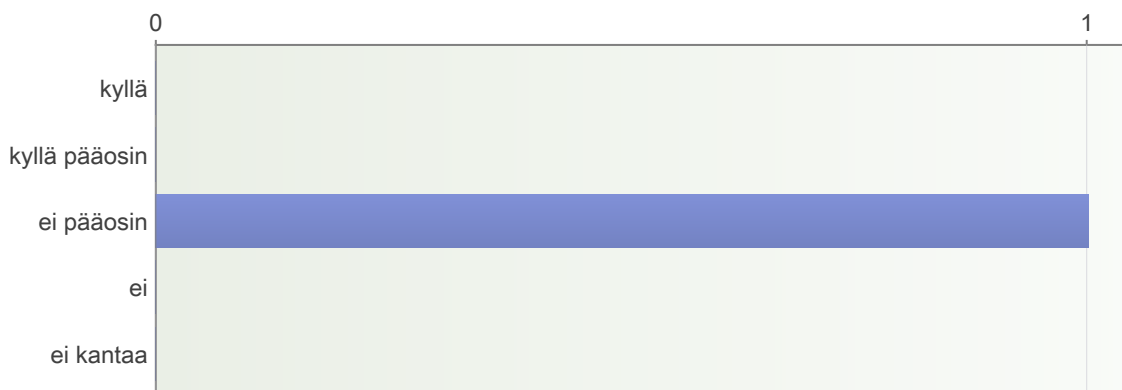
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus mahdollistaa asiakkaan tilanteeseen sopivaan palveluun hakeutumiseen niille, joilla on riittävät valmiudet ja taidot muodostaa käsitys omasta palveluntarpeestaan ja siihen soveltuvista palveluvaihtoehdoista. Lisäksi edellytyksenä on terveydenhuollon laaja-alaisten palveluiden sisällön tunteminen. Edellytyksenä myös on, että alueella on riittävän laajaa henkilökohtaiseen kontaktiin perustuvaa palvelujen tarjontaa, jota digitaaliset palvelut täydentävät ja tukevat. Digitaalisten palveluiden käytettävyyteen myös henkilöillä, joilla on jokin toimintakyvyn ongelma, on kiinnitettävä erityistä huomiota.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

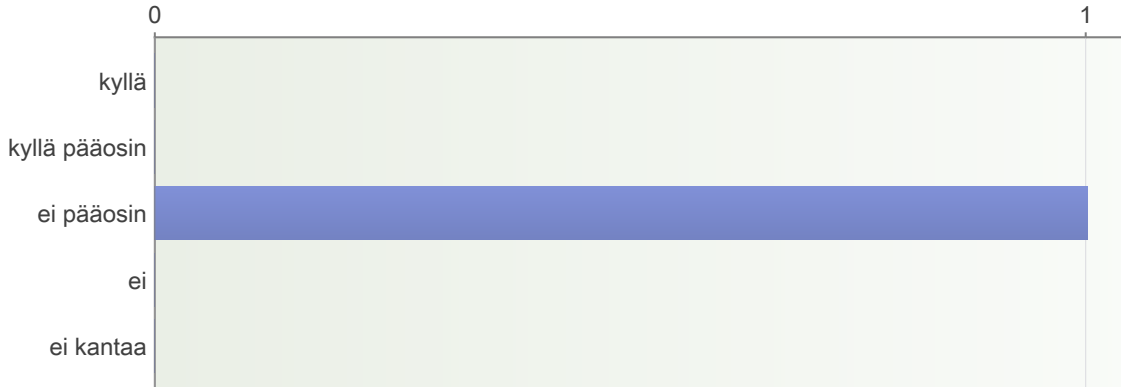

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

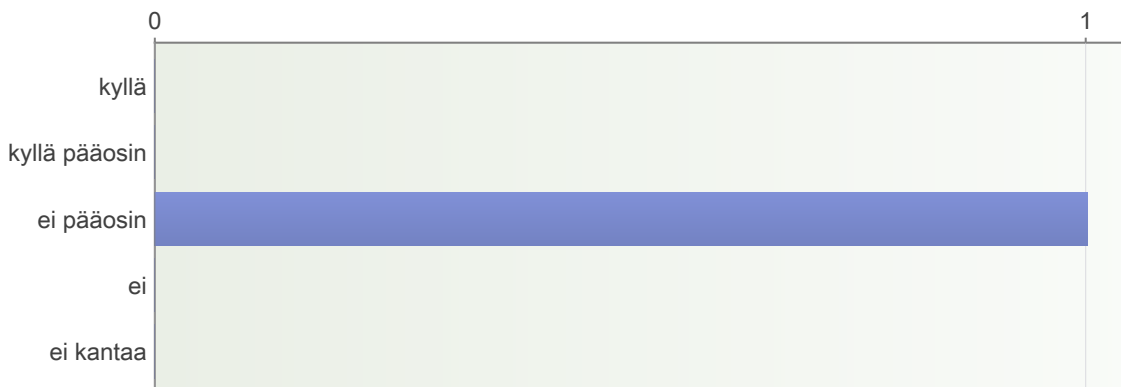
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vastuu integraation toteutumisesta on ensisijaisesti järjestäjällä ja se edellyttää vahvojen ja osaavien järjestäjien aikaansaamista. Lakiluonnos sellaisenaan ei turvaa palvelujen horisontaalista ja vertikaalista integraatiota, vaan integraation onnistuminen riippuu paljon siitä, miten maakunnan omat palvelut ja palveluketjut organisoidaan ja miten ohjauksen vaatimat järjestelmäratkaisut toteutuvat. Onnistumisen edellytys on, että maakunta pystyy huolehtimaan tästä riittävästi ja oikeilla rakenteilla, ohjauksella ja valvonnalla, ja että tähän on käytettävissä riittävästi osaamista. Tuottajatason integraatio näyttäisi jäävän pääosin toteutumatta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen, että perus- ja erityistason palvelujen välillä.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

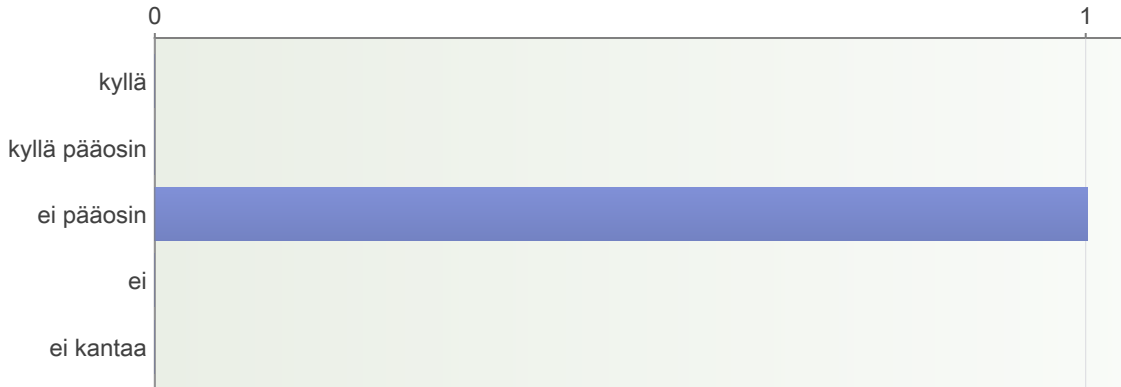

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen linjaus pk-yritysten ja uusien innovatiivisten palveluntuottajien mukaan saamisesta sote-palvelutuotantoon on erittäin kannatettava. Tarvitsemme uusia ideoita ja uusia tapoja toimia vastataksemme väestörakenteen muutoksen ja terveysteknologian voimakkaan kehityksen tuomaan haasteeseen. Sote -uudistuksen keskeiset tavoitteet voivat toteutua uuden teknologian ja digitaalisuuden kautta.

Valinnanvapauslakiehdotus kyllä mahdollistaa uusien tuottajien mukaantuloa ja uusien toimintamallien käyttöönottoa, joskin paljon jää maakuntien osaamisen ja päätöksenteon varaan.

Toisaalta kilpailutilanne ja säästötavoitteet jopa pakottavat toimintatapojen uudelleen arviointiin ja edistävät uusien toimintatapojen innovointia ja käyttöönottoa. Toisaalta täysin uusi järjestelmä saattaa innostaa keksimään vaikuttamattomia ja tehottomia toimintatapoja. Ohjausmekanismeilla tulee varmistaa, että ne ovat asiakaslähtöisiä ja vaikuttavia sekä pohjautuvat potilaan ja asiakkaan hyvän hoidon periaatteelle.

Jatkuva muutos ja uudet toimintatavat rasittavat työntekijöitä. Moni etenkin lähellä eläkeikää oleva miettii, kuinka kauan haluaa olla mukana. Myös alan vaihtamisia mietitään. Työntekijöitä on monelta suunnalta peloteltu palkkojen alenemisella, jolloin kynnyks vaihtaa alaa suurenee.

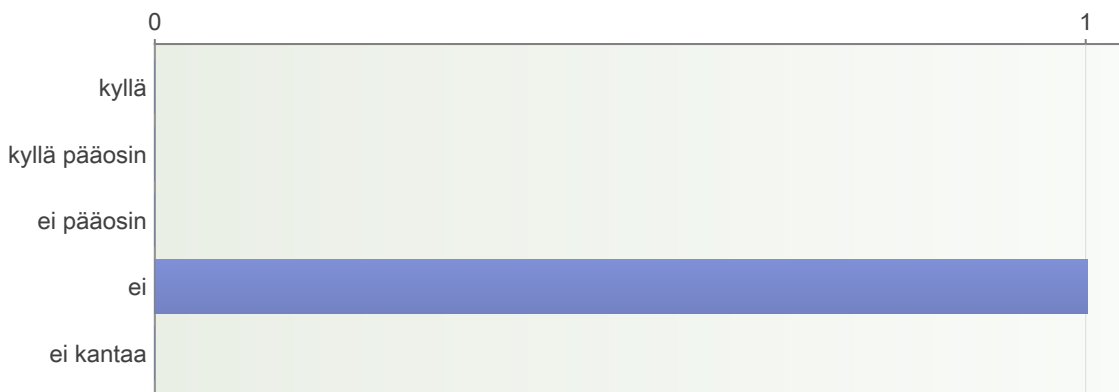
Kuitenkin lakiluonnoksen pohjalta on vaikea ottaa kantaa siihen, miten palveluinnovaatiot tai toimintatapojen muutos toteutuisi. Maakunnan liikelaitoksella voi olla yksittäistä kuntaa paremmat mahdollisuudet uudistaa toimintatapoja ja palveluita, mutta palvelutuotannon hajaannuttaminen on uhka tälle kehitykselle. Palveluiden sisällöllinen ja laadullinen kehittäminen edellyttää aina asiantuntevan henkilöstön mukana oloa sekä osaavaa ammatillista johtamista. Valinnanvapaus ei itsessään luo uusia innovaatioita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja moniammatillisen työn kehittämiseen tarvitaan käytännön palvelutoiminnan,

alan opetuksen ja tutkimustyön yhteistyönä tutkittua sosiaalisten ja terveydellisten tekijöiden keskinäistä riippuvuutta ja moniammatillisen työn problematiikkaa sekä yhteen sovitettujen työmenetelmien kehittämistä, niiden tutkimista ja vaikuttavuuden arviointia. Suoran valinnan palveluntuottajat yhdessä maakunnan liikelaitoksen kanssa tulevat sitoutua kehittämään sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja ja toimintatapoja. Rahoitusta ohjaavien periaatteiden tulee olla toimintatapojen uudistamiseen ja palveluinnovaatioihin kannustavia. Ohjausmekanismeilla tulee varmistaa, että uudet toimintatavat ja niiden käyttöönotto ovat asiakaslähtöisiä ja vaikuttavia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

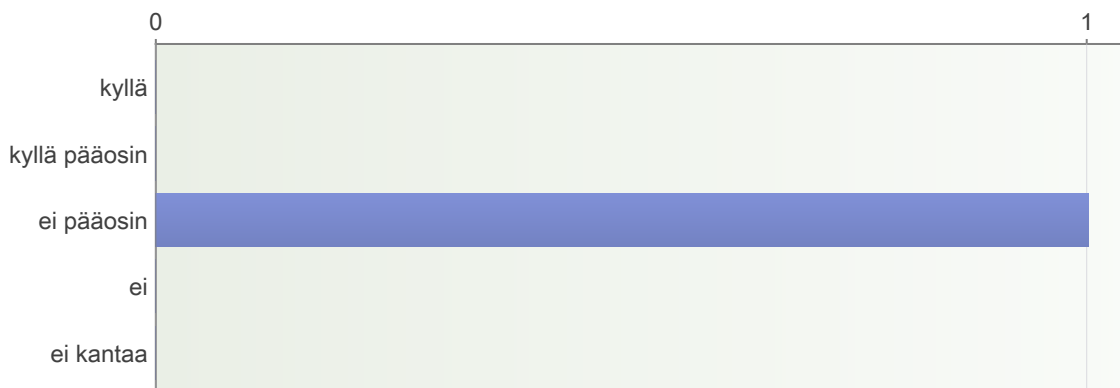
- Uudistuksen yhtenä tavoitteena on sote-kustannusten kasvun hillintä. Kestävyyssvajeen näkökulmasta tavoite on jossakin määrin ymmärrettävä, mutta sosiaali- ja terveydenhuoltoa tulee pitää investointina väestön terveyteen ja hyvinvointiin, eikä pelkkänä kulueränä niin kuin se usein tunnutaan näkevän.

Terveys- ja hyvinvointierot ovat väestössämme suuret ja jatkuvasti lisääntyvät. Erityisesti perustason palvelujen saatavuudessa on paikoin huomattavia puutteita. Uudistuksen keskeinen tavoite on perustason vahvistaminen, palvelujen saatavuuden parantaminen ja väestön terveys- ja hyvinvointierojen vähentäminen. STM:n palveluvalikoimaneuvoston työtä tulee ohjata entistä voimakkaammin suomalaisen palveluvalikoiman sitovaan määrittelyyn – priorisointia ei voida välttää tarpeen ja mahdollisuuksien ristiriidan tulevaisuudessa vain kasvaessa.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset (mm. henkilöstön palkkaharmonisoinnin toteuttaminen, tietojärjestelmien kustannukset) tulevat olemaan huomattavat. Kustannusten hillitseminen ei saa johtaa henkilöstöresurssien leikkaamiseen eikä palvelussuhteen ehtojen heikentämiseen. Jo nyt monissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijatehtävissä on henkilöstövajetta, eikä kustannussäästöillä saa perustella esim. kelpoisuusvaatimuksista tinkimistä palvelun laadun ja vaikuttavuuden kustannuksella.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

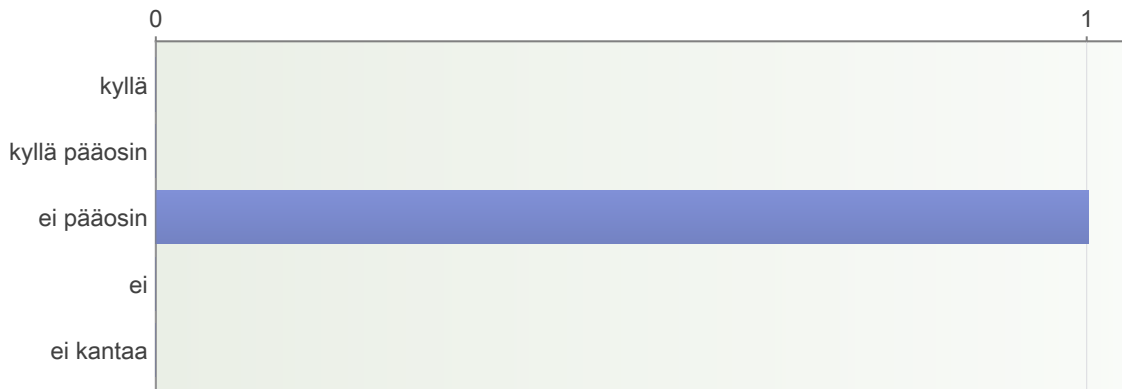
Ei vastauksia.

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

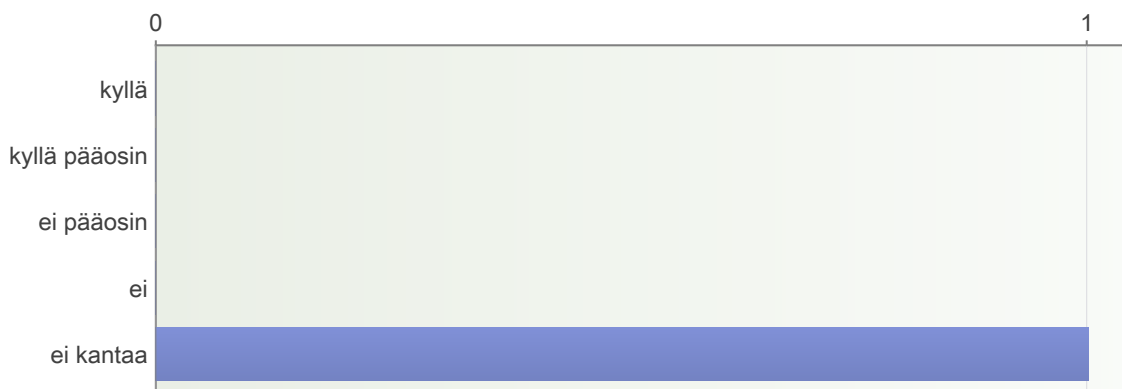

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

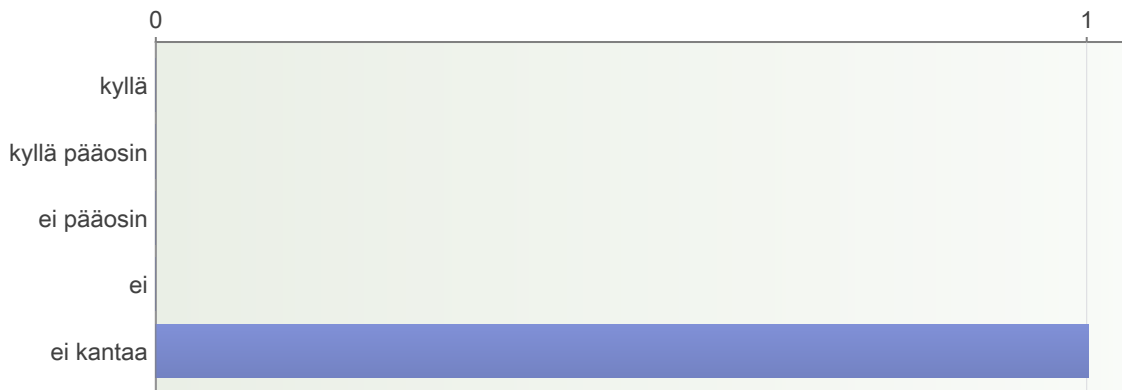

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

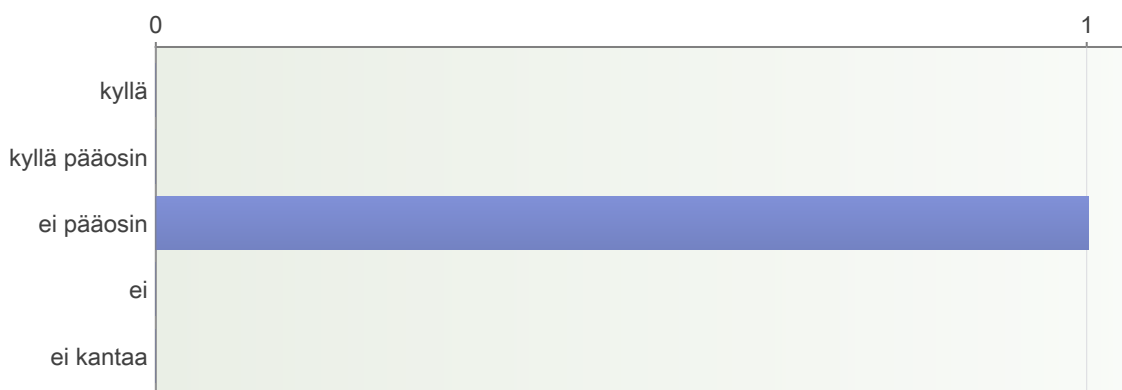

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

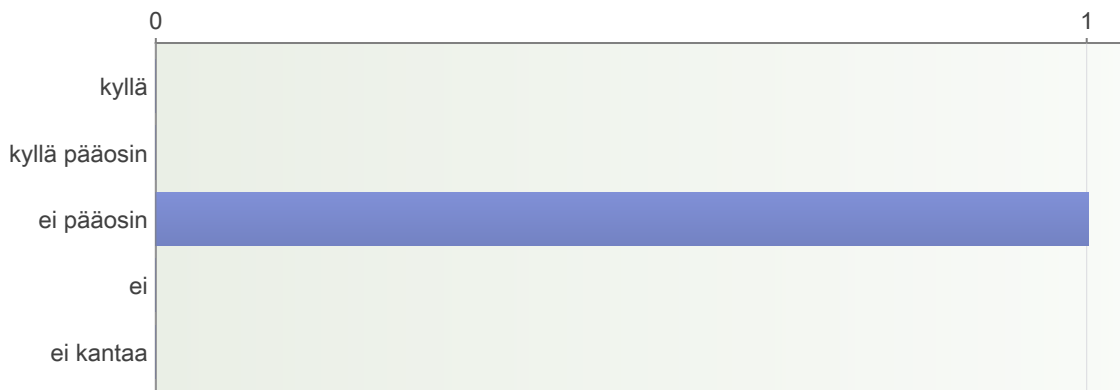

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

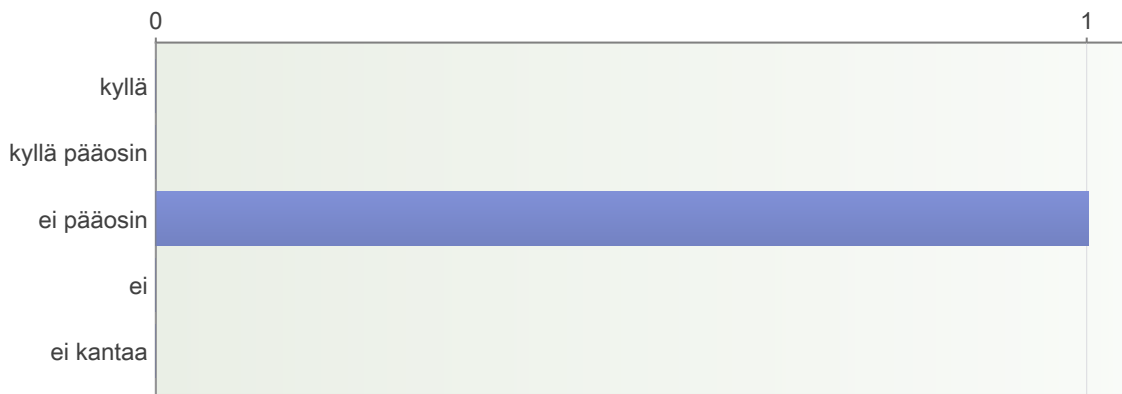
Ei vastauksia.

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

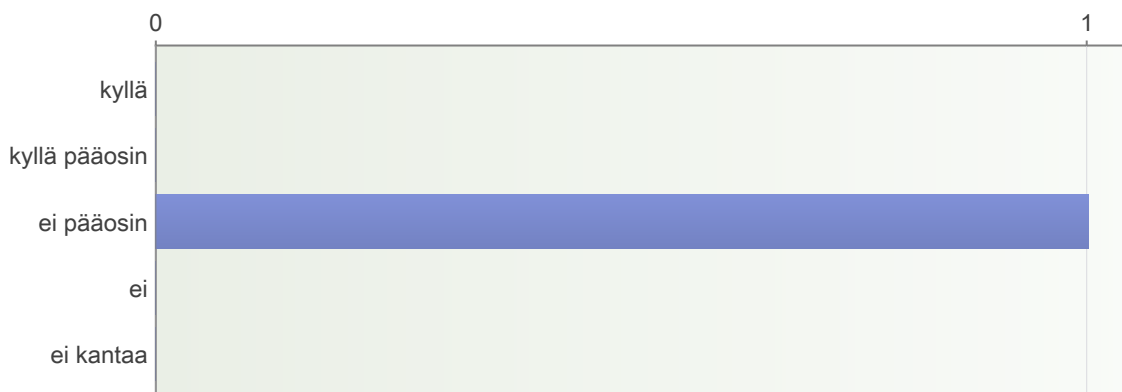

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

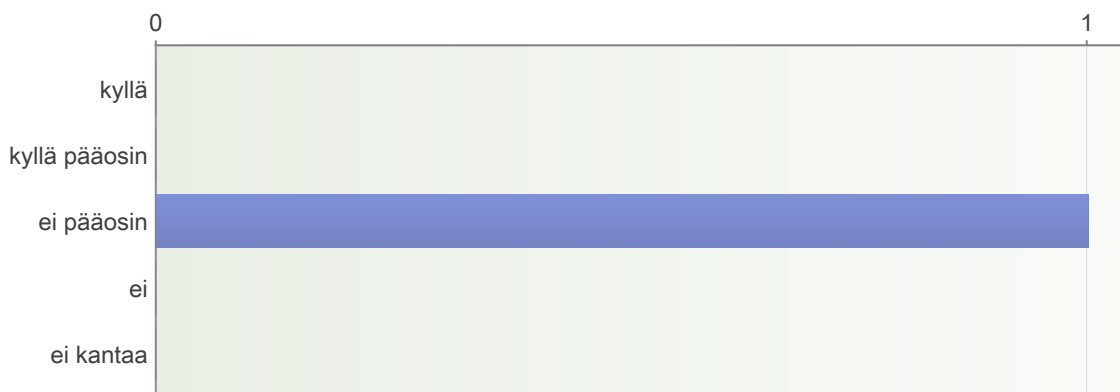

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

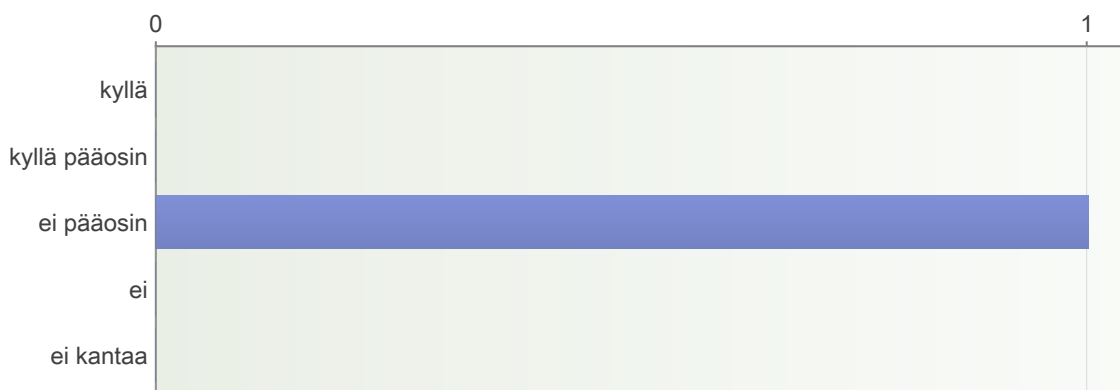

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

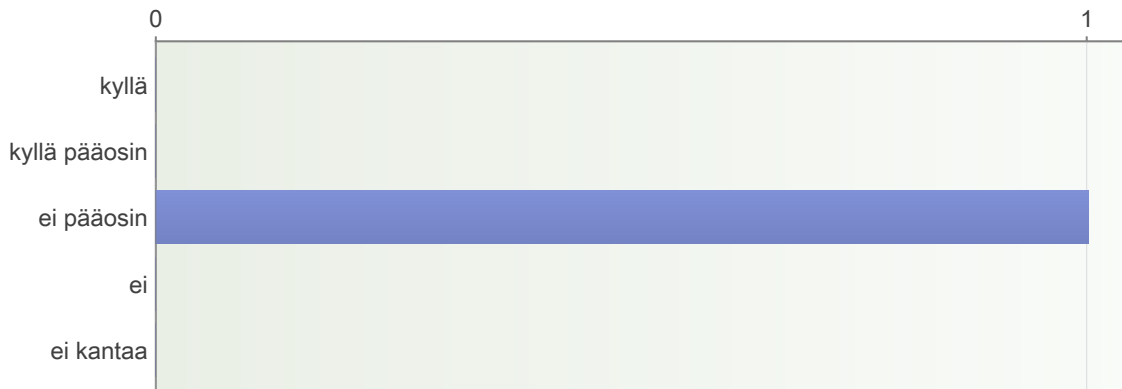

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

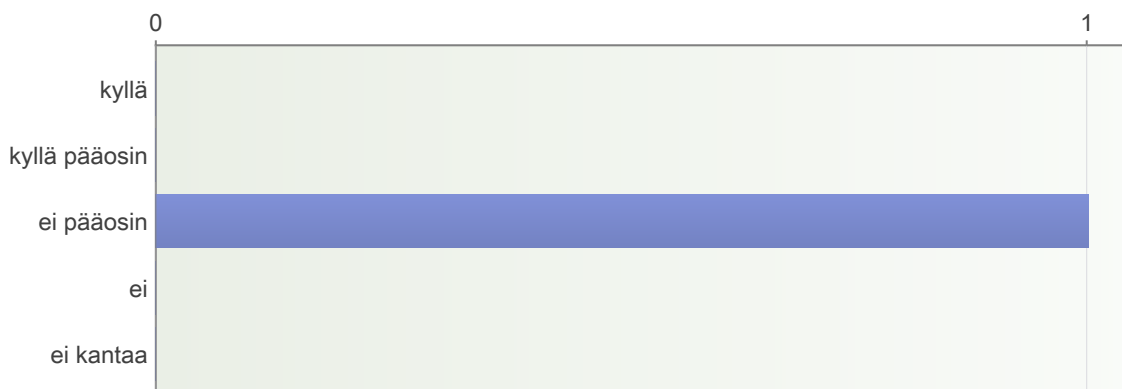

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

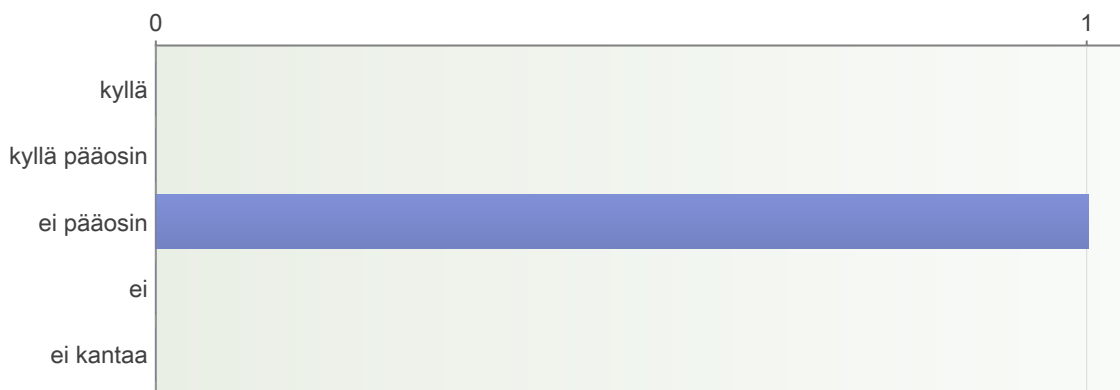
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan ja potilaan mahdollisuudet tehdä rationaalisia valintoja palveluyksiköiden välillä ovat rajalliset. On kyseenalaista, voidaanko lainsäädännön keinoin muodostaa sellaista mekanismia, jolla vaikeasti hahmotettavan palvelujärjestelmän edellyttämä suuri valinnanvapauden käyttöön liittyvä neuvonnan, ohjauksen ja tuen tarve olisi toteutettavissa. Esitysluonnoksen mukainen valinnanvapausjärjestelmä luo palveluille monitasoisen rakenteen, jossa palveluiden yhteensovittaminen on haastavaa. Palvelutarpeen arviointia ja asiakassuunnitelmia tekisivät sekä sote-keskus ja maakunnan liikelaitos tuotantovastuulla olevien palveluiden osalta. Maakunnan liikelaitokselle on kuitenkin ehdotettu maakunnan velvoite vastata asiakkaan kokonaisvaltaisesta palvelutarpeen arvioinnista, kun asiakas tai potilas saa suoran valinnan palveluiden lisäksi maakunnan tuotantovastuulla olevia palveluita. Menettely voi johtaa päällekkäiseen työhön perustasolla tapahtuvan asiakasyhteistyön kanssa ja maakuntien suureen kuormittumiseen asiakassuunnitelmien käsittelyssä. Kattava ja yksilöllinen asiakassuunnitelma on jo itsessään palvelupäätös, jonka laatiminen edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijuutta.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

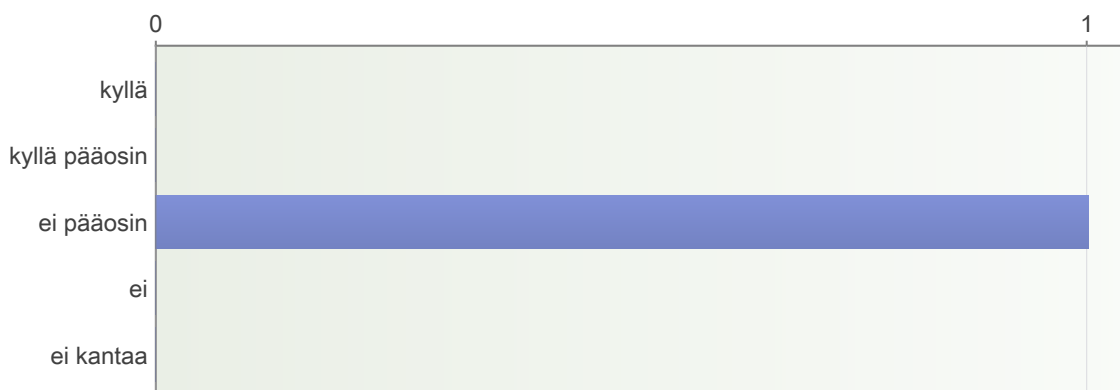
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Käytössä ei ole valtakunnallisesti standardeja, suosituksia tai tietokantoja, joiden perusteella palvelutuottajia voitaisiin kattavasti arvioida. Siksi yksittäisen maakunnan mahdollisuudet tuottajien rationaaliseen hyväksymiseen samoin kuin liikelaitosten mahdollisuudet tietopohjaiseen alihankintaan ovat rajalliset. Palveluntuottajien yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi tulee olla selkeät ja valtakunnallisesti yhtenäiset kriteerit.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

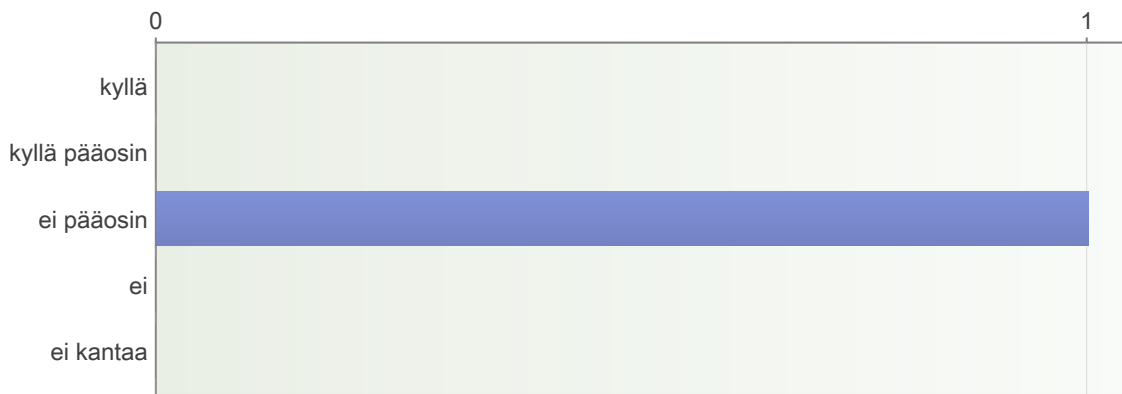
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalle on annettu mahdollisuus muuttaa tietyin edellytyksin suoran valinnan palveluissa noudatettavaa sopimusta. Muutos tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua tätä koskevan hallintopäätöksen tekemisestä. Koska tällaisella hallintopäätöksellä voi olla merkittäviä vaikutuksia yksityisen toimijan palvelutuotantoon, olisi näihin vaikutuksiin sopeutumiseen annettava riittävä aika. Kyseeseen voivat tulla henkilöstövaikutukset, joiden ratkaiseminen vaatii oman lainsäädäntönsä mukaiset käsittelyajat.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

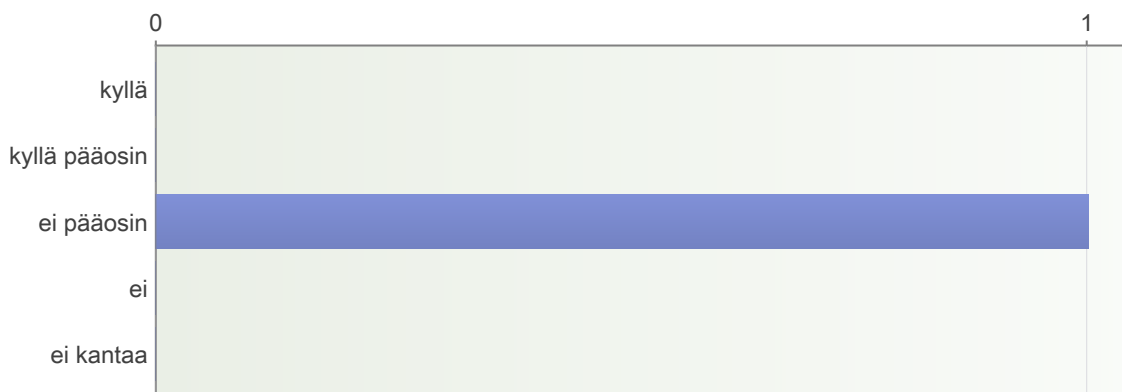

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

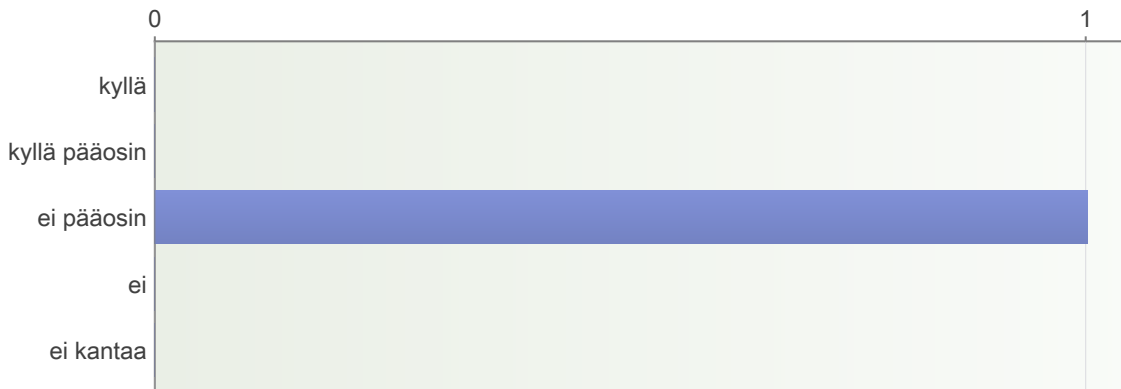
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

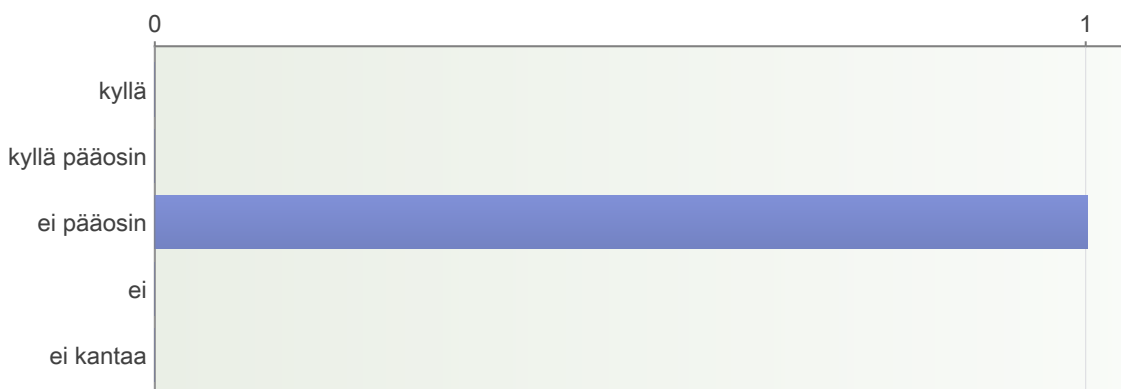

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

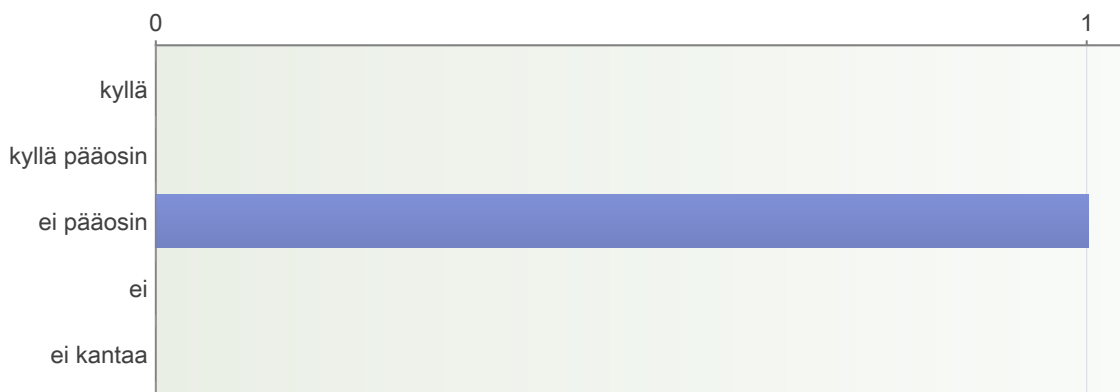

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

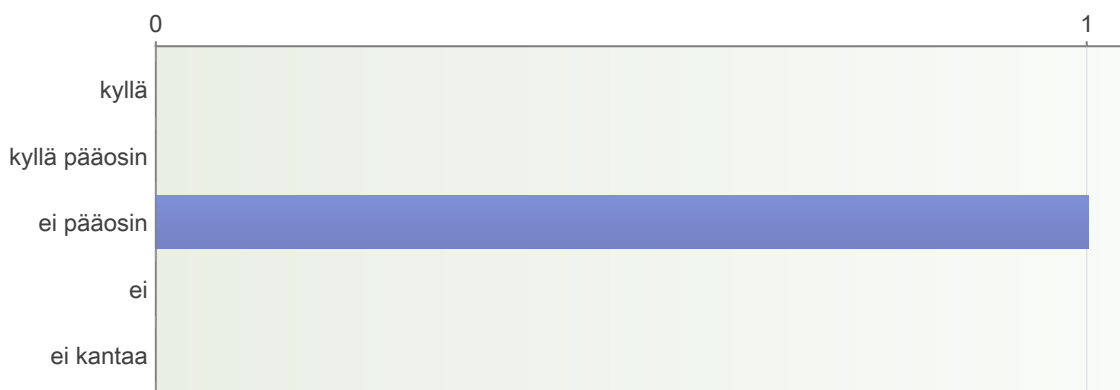

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

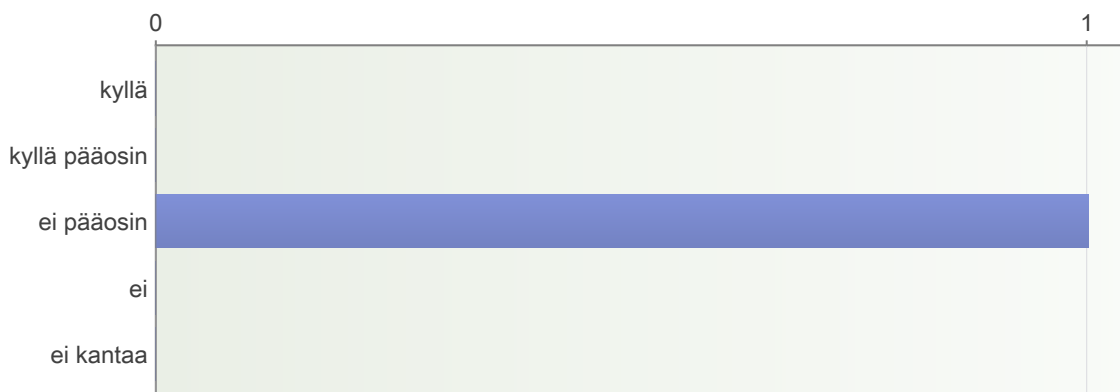

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

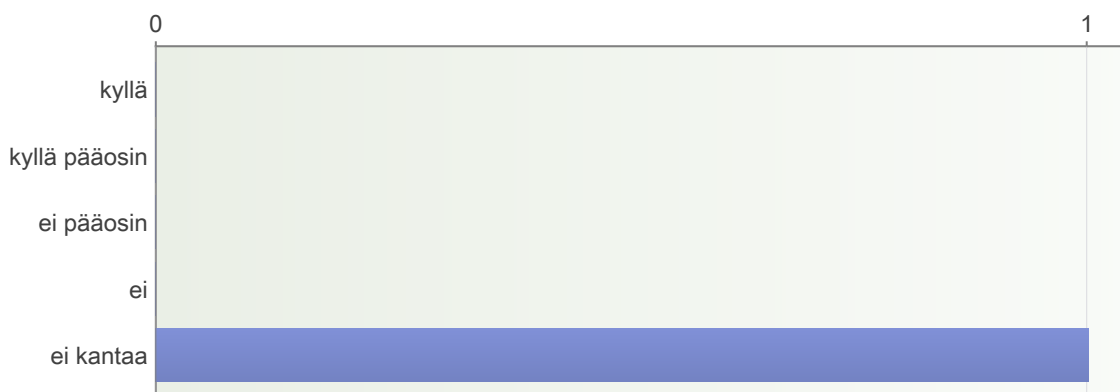

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

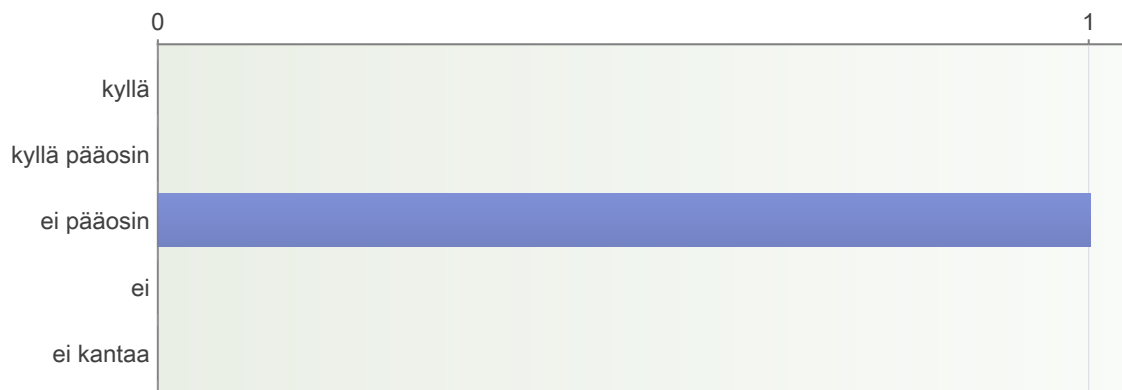

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

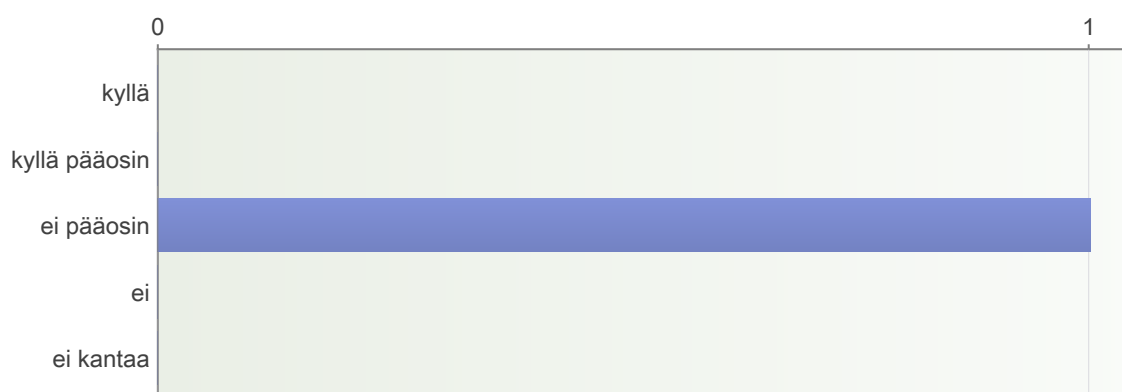

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

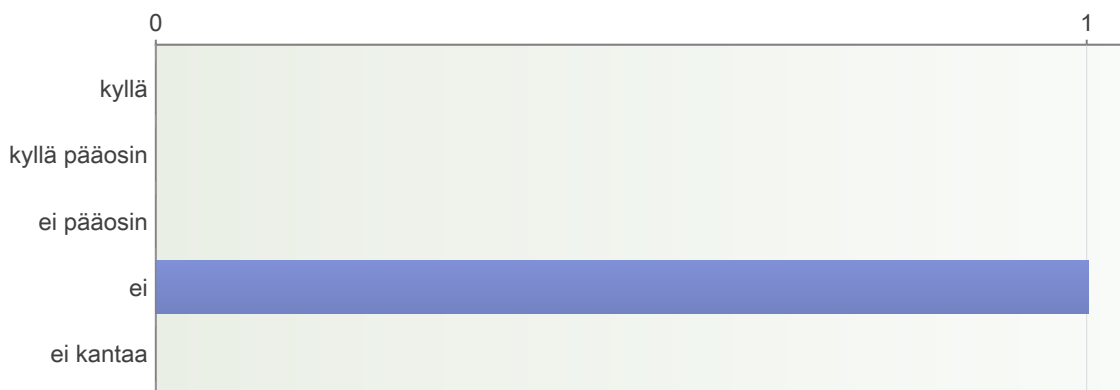
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys jättää avoimeksi pienten toimijoiden kannalta kriittiset kysymykset, eli korvaustason ja palveluntuottajille asetettavat vaatimukset. Näin ollen ei voida sanoa, että se antaisi riittävät edellytykset pienten palveluntuottajien toimimiselle. Lisäksi korvausten maksamisen aikataulu voi aiheuttaa vaikeuksia yksityiselle toimijalle.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitysluonnoksen vaikutusarviointi on monilta osin keskeneräinen. Seuraavien asioiden arviointiin on kiinnitettävä erityistä huomiota:

Millaiset vaikutukset henkilöstöön asiakassetelituotannolla, mahdollisilla alihankintaketjuilla tai siirtymisessä ”pakkoyrittäjyyteen”.

Valinnanvapauden vaikutuksista tarvitaan tutkittua tietoa ja sen pohjalta huolellista harkintaa mihin valinnanvapaus soveltuu ja mihin ei. Erityisesti tarvitaan tietoa sen vaikutuksista kaikkein eniten palveluita tarvitsevien sekä niihin ihmisryhmiin, joiden toimintakyky ei riitä valinnan tekemiseen.

Tarvitaan myös tietoa siitä, miten valinnanvapaus vaikuttaa julkisten palveluiden mahdollisuuksiin turvata kansalaisten oikeudet saada tarvitsemansa kuntoutuspalvelut kaikkialla maassa.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntoutuksen ja kuntoutuspalveluiden tarkastelu on valinnanvapauslakiluonnoksen yleisperusteluissa, yksityiskohtaisissa perusteluissa ja vaikutusarvioinnissa riittämätöntä ja yksipuolista. Tausta-asiakirjoista jää puuttumaan valinnanvapauden analysointi kuntoutuspalveluiden kokonaisuuden näkökannasta sekä lakiluonnoksen linkittäminen STM:n Kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotuksiin kuntoutusjärjestelmän uudistamiseksi.

Lain valmistelussa ei oteta huomioon kuntoutuksen moniammatillista luonnetta ja palveluiden laajuutta. Kuntoutuksen osaamisen tunnistaminen on puutteellista. Tausta-asiakirjoissa on tarkasteltu lähes poikkeuksetta kuntoutusta vain fysioterapiapalveluiden näkökulmasta samalla kun muut asiantuntija-alat ja palvelut, kuten esimerkiksi toimintaterapia, puheterapia, ravitsemusterapia on jätetty huomiotta. Taustatyöllä on paitsi lainsäädännön suunnittelua myös kuntoutuspalveluita tuottaville ja käyttäville ohjaava vaikutus eikä tätä yksipuolista tarkastelunäkökulmaa voi näin ollen pitää asianmukaisena tai laadukkaisiin kuntoutuspalveluihin ohjaavana lainsäädäntötyönä.

Kuntoutuksen palveluvalikoiman määrittely jää lakiluonnoksessa epäselväksi ja tulkinnanvaraiseksi. Näin ollen kuntoutuksen kokonaisuuden tarkoituksenmukaisuutta ei ole mahdollista arvioida eikä kuntoutusalan asiantuntijoiden työn sisältöä päätellä. Valinnanvapauslainsäädännön tulee olla linjauksiltaan yhdenmukainen kaikkien kuntoutuspalveluiden osalta.

Kuntoutuksen mahdollistamia kustannussäästöjä ei ole otettu huomioon lainsäädännön suunnittelussa.

Valinnanvapauslainsäädännöllä on myös henkilöstövaikutuksia. Näitä on lakiluonnoksen taustatöissä tarkastelu pääasiallisesti vain lääkäreiden ja sairaanhoitajien sekä sosiaali-alan hoitajien näkökulmasta. Tämä ryhmä muodostaa asiakirjojen mukaan noin 37% siitä henkilökunnasta, jota lainsäädäntöluonnos koskee. Kuntoutusalan asiantuntijoihin kohdentuva henkilöstövaikutusten arviointi on sisällöltään olematon, eikä todellisia vaikutuksia henkilöstön asemaan ja sijoittumiseen uudessa organisaatio- ja palvelumallissa ole selvitetty. Tämä on henkilöstön kannalta kohtuuton tilanne. Lisäksi se tuo epävarmuutta valinnanvapauspalveluihin.

Valinnanvapaus on suunniteltu toteutuvaksi 18 maakunnan alueella. Pienten asiantuntijapalvelujen, kuten toimintaterapiapalvelujen, turvaaminen tilanteessa, jossa ammattiryhmän edustajista on tietyillä maantieteellisillä alueilla pulaa, on välttämätöntä. Koulutuspoliittisten ratkaisujen liittäminen yhteen valinnanvapauslainsäädäntötyön kanssa on välttämätöntä kansalaisten yhdenvertaisten palveluiden turvaamiseksi.

Valinnanvapauslakia ei voi kuntoutuspalveluiden kannalta eikä kuntoutustyötä tekevien näkökannasta toteuttaa esitetyllä tavalla. Valinnanvapauden ohjausvaikutukset kuntoutuspalveluihin tulee selvittää. Valinnanvapauden pilotoinneista osan tulee kohdentua moniammatillisiin kuntoutuspalveluihin. Lisäksi lainsäädännön taustatyössä on suunnitteilla olevaa muutosta tarkasteltava myös kuntoutuksen kokonaisuuden näkökannasta.

Toimintaterapeuttiliiton mukaan toimintaterapeuttien vastaanottopalveluita tulee olla sekä suoran valinnan sote-keskuksissa perushenkilöstön tuottamana sekä palvelusetelillä saatavana. Toimintaterapeuttien tulee olla mukana myös palveluiden suunnittelu- ja määrittelytyössä.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.